

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2015-2018
(skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Myśl polityczna
Kod przedmiotu/ modułu*	<i>MK_3</i>
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	<i>Wydział Socjologiczno-Historyczny</i>
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	<i>Instytut Nauk o Polityce</i>
Kierunek studiów	<i>Politologia</i>
Poziom kształcenia	<i>studia I stopnia</i>
Profil	<i>ogólnoakademicki</i>
Forma studiów	<i>stacjonarne</i>
Rok i semestr studiów	<i>rok I, semestr II</i>
Rodzaj przedmiotu	<i>podstawowy</i>
Koordinator	<i>dr Anna Pięta-Szawara</i>
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	<i>dr Anna Pięta-Szawara</i>

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
30	30							7

1.3. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

CA – zaliczenie z oceną

W - egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1. Cele przedmiotu/modułu**

C1	zapoznanie studentów z wiedzą o społeczeństwie politycznie zorganizowanym w państwo, poglądach na prawo i stosunki społeczne
C2	wskazanie tego, co ludzie myśleli o polityce, ustrojach i prawie, a także uzyskanie odpowiedzi na pytanie dlaczego właśnie tak myśleli?
C3	wyjaśnienie, w jaki sposób owo myślenie odnosiło się do społecznej rzeczywistości, jaka aksjologia patronowała warstwie normatywnej różnych doktryn i koncepcji, jaki wpływ

	wywierała (lub nie) badana myśl polityczna na rzeczywistość polityczną
C4	przewidywanie skutków określonych teorii dla współczesnego życia politycznego, form państwa, treści prawa

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	charakteryzuje historyczne, ekonomiczne, społeczne oraz kulturowe uwarunkowania życia politycznego	K1A_W02
EK_02	posiada wiedzę o państwie, władzy, polityce, administracji, prawie a także o zasadach funkcjonowania systemu politycznego oraz organizacji i instytucji społeczno-politycznych	K1A_W05
EK_03	wskazuje źródła ideowe, metody i środki realizacji myśli politycznej	K1A_W10
EK_04	wykorzystuje zdobytą wiedzę i pozyskuje dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk politycznych	K1A_U01
EK_05	szanuje różne punkty widzenia determinowane odmiennym podłożem politycznym, kulturowym i społecznym	K1A_K03
EK_06	jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach politycznych	K1A_K07

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Teoria myśli politycznej: jej definiowanie, podmioty oraz funkcje. Periodyzacja myśli politycznej i obecny stan badań
Myśl polityczna starożytnej Grecji: okres klasyczny 1. Periodyzacja greckiej myśli politycznej 2. Filozofowie przyrody VII-VI w. p.n.e. (Tales z Miletu, Pitagoras z Samos, Heraklit z Efezu, Atomiści i Demokryt z Abdery). 3. Myśl społeczna sofistów (Protagoras z Abdery, Gorgiasz z Leontinoj, Antyfon, Hippiasz z Elidy, Kallikles). 4. Struktura i rodzaje władzy w ateńskiej <i>polis</i> [mieście-państwie]. 5. Myśl Sokratesa [sprawiedliwość, państwo, prawo, etyka polityczna]. 6. Poglądy i rola Peryklesa dla demokracji ateńskiej. 7. Platon: państwo idealne; podział ustrojów [timokracja, oligarchia, tyrania, demokracja]. Dlaczego demokracja została uznana za ustrój zwyrodniały? 8. Arystoteles: koncepcja naturalnych uwarunkowań powstania państwa; formy rządu [dobre: monarchia, arystokracja, politeja; złe – tyrania, oligarchia, demokracja].
Myśl polityczna starożytnej Grecji: czasy helleńskie 1. Ogólna charakterystyka okresu 2. Cyrenajcy i cynicy 3. Epikurejczycy i sceptycy 4. Stoicy (stara i średnia szkoła): Zenon z Kition i Chryzyp – rozum, cnota, stosunek do państwa.
Myśl polityczno-prawna starożytnego Rzymu

<ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka starożytnego Rzymu (królestwo, republika, pryncypat, cesarstwo) 2. Recepcja stoicyzmu w starożytnym Rzymie: Polibiusz i Marcus Tullius Cicero [państwo, <i>concordia ordinum</i>, "węzeł prawny"] 3. Pryncypat Oktawiana Augusta. 4. Stoicyzm rzymski (Seneka Młodszy, Marek Aureliusz – ideologia cesarstwa).
<p>Wczesnochrześcijańska teologia polityczna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podłoże historyczno-ideowe 2. Chrześcijaństwo wobec państwa, prawa, równości społecznej 3. Myśl społeczno-polityczna Pawła z Tarsu (stosunek człowieka do państwa, rola państwa). 4. Szkoły wczesnochrześcijańskie (aleksandryjska, kapadocka) 5. Św. Augustyn (państwo ziemskie i państwo boże; prawo)
<p>Wczesna średniowiecze</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Imperialna doktryna polityczna Bizancjum (Konstantyn Wielki, Justynian I, doktryna cesaropapizmu) 2. Feudalny porządek społeczny. 3. Doktryny uniwersalizmu papieskiego (papalizm Policraticusa Jana z Salisburys) i cesarskiego (Grzegorz VII, Inocenty III)
<p>Myśl polityczna epoki średniowiecza</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Awerroizm 2. Św. Tomasz z Akwinu – twórca syntezy średniowiecznej nauki społecznej Kościoła [tomizm]: wiara i wiedza; człowiek i społeczeństwo; własność; praca; państwo-władza-prawo- Kościół a państwo. 3. Początki doktryny monarchii narodowej: Dante Alighieri, Marsyliusz z Padwy
<p>Doktryny Renesansu (XV-XVI w.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Renesans: przejawy kryzysu epoki średniowiecza; nowe prądy ideowe. 2. Nicolo Machiavelli: państwo i władza; moralność a władza, religia i kościół. 3. Suwerenność władzy państwowej według Jeana Bodina. 4. Państwo utopijnego komunizmu drobnych producentów w <i>Utopii</i> Tomasa Morusa. 5. Doktryny reformacji: Marcin Luter i Jan Kalwin: koncepcja państwa, prawa i ładu społecznego 6. Renesans i reformacja w Polsce
<p>Myśl polityczna XVII wieku</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epoka i jej konflikty ideologiczne 2. Ideologia kontrreformacji 3. Doktryna absolutyzmu monarchy 4. Ideologia złotej wolności w Polsce

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Zajęcia organizacyjne
<p>Myśl polityczno-prawna XVII w.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Charakterystyka epoki 2. Centralistyczne utopijne państwo <i>Nowa Atlantyda</i> Franciszka Bacona. 3. <i>Państwo Słońca</i> Tommaso Campanelli : własność, rodzina, praca, pieniądz, nauka i wykształcenie; model ustrojowy republiki kapłańskiej. 4. Hugo Grocjusz: podstawowe prawa natury (prawa podmiotowe), prawo międzynarodowe; ustroj państwa.

5. Baruch Spinoza: rzecznik liberalnego państwa konserwatywnego (tolerancja, suwerenność społeczeństwa a suwerenność władzy, wolność i własność).
6. Thomas Hobbes: teoria mieszczańskiego absolutyzmu: umowa społeczna (jednostronna); państwo na kształt biblijnego *Lewiatana*; formy państwa.
7. John Locke „ojciec liberalizmu politycznego”: powstanie państwa (polemika z T. Hobbesem); umowa społeczna (dwustopniowa); podział władz; własność i wolność; idea tolerancji
8. Myśl polskiego Odrodzenia: Jan Ostroróg, Filip Kallimach i Andrzej Frycz Modrzewski

Koncepcje w epoce Oświecenia (XVIII w.)

1. Kryzys ideologii absolutyzmu
2. Idee i ideologie Oświecenia (racjonalizm, prądy laickie, nurt materialistyczny, monarchia absolutna a monarchia oświecona, rozwój państwa burżuazyjnego).
3. Fizjokratyzm.
4. Volter [Francois Marie Arouet]: wiara w rozum, relatywizm w historii; absolutyzm oświecony; wolność i równość; wolność religijna.
5. Karol Monteskiusz: duch praw, wolność polityczna, systematyka ustrojów; podział władz; liberalizm arystokratyczny.
6. Jan Jakub Rousseau: powstanie państwa i umowa społeczna (wola powszechna); suwerenność ludu; formy rządu; wychowanie obywatelskie
7. Monteskiusz vs. Rousseau: duch praw przeciw umowie społecznej
8. Denis Diderot: ustrój państwa (prawa przyrody i prawa społeczne); własność prywatna.
9. Doktryny polityczne rewolucji amerykańskiej
10. Główne idee i programy Oświecenia w Polsce (S. Leszczyński, S. Konarski, H. Kołłątaj, S. Staszic); wizja organizacji państwa w myśli polskiego Oświecenia

Kapitalizm. Państwo i jednostka w wybranych koncepcjach politycznych XIX w.

1. Periodyzacja historii myśli politycznej epoki kapitalizmu
2. Doktryna kontrrewolucji. Teokraci we Francji
3. Ewolucyjny konserwatyzm. Burke
4. Treści polityczne niemieckiego idealizmu: Fichte, Hegel
5. Liberalizm polityczny: B. Constant, J.S. Mill, J. Bentham

Socjalizm utopijny

1. Ogólna charakterystyka
2. Socjalizm utopijny: Claude Henri de Saint-Simon, Charles Fourier, Robert Owen.

Anarchizm

1. Uwarunkowania społeczno-historyczne i główne zasady anarchizmu.
2. Anarchoindywidualizm (M. Stirner, W. Godwin, P. J. Proudhon).
3. Anarchizm kolektywistyczny (M. Bakunin).
4. Anarchizm komunistyczny (P. Kropotkin).
5. Anarchosyndykalizm (G. Sorel).

Darwinizm społeczny i polityczny

1. Darwinizm społeczny (Herbert Spencer).
2. Filozofia społeczna Ludwika Gumplowicza.
3. Teoria elit (Vilfredo Pareto).

Szkoła rasowo-antropologiczna

1. Rasizm – podłoże społeczne i cechy ideologii.
2. Ideologie rasowo-antropologiczne (Artur Joseph de Gobineau, Georges Vacher de Lapouge, Johann Gottlieb Fichte, Richard Wagner, Friedrich

Wilhelm Nietzsche, Houston Stewart Chamberlain).
Marksizm, reformizm, rewizjonizm 1. Twórcy marksizmu i ich doktryny. 2. Materializm dialektyczny i historyczny. 3. Rewolucja i państwo dyktatury proletariatu. 4. Główne założenia reformizmu i rewizjonizmu (F. Lassalle, E. Bernstein).
Narodziny nowoczesnej nauki Kościoła katolickiego 1. Kościół wobec rewolucji francuskiej 1789 r., wczesnego liberalizmu i socjalizmu. 2. <i>Rerum novarum</i> papieża Leona XIII. 3. Katolicyzm społeczny i początki ruchu chrześcijańskiej demokracji.
Polska myśl polityczno-prawna w latach 1864-1939 1. Od pozytywizmu do ideologii narodowej. 2. Myśl państwowa w Drugiej Rzeczypospolitej

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, praca indywidualna

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	<i>kolokwium, egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć</i>	w, ćw
EK_02	<i>kolokwium, egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć</i>	w, ćw
EK_03	<i>kolokwium, egzamin pisemny, obserwacja w trakcie zajęć</i>	w, ćw
EK_04	<i>obserwacja w trakcie zajęć</i>	ćw
EK_05	<i>obserwacja w trakcie zajęć</i>	ćw
EK_06	<i>obserwacja w trakcie zajęć</i>	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Sposoby zaliczenia: – zaliczenie z oceną, – egzamin

Formy zaliczenia: – kolokwium pisemne z pytaniami otwartymi oraz testowymi, – egzamin pisemny z pytaniami otwartymi oraz testowymi

W pracach pisemnych warunkiem zaliczenia jest poprawne rozwiązanie 60% zadań zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Ocenie podlega także aktywność studenta podczas zajęć.

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
godziny zajęć wg planu z nauczycielem	60
przygotowanie do zajęć	30
udział w konsultacjach oraz e-konsultacjach	4+10

czas na napisanie referatu/eseju	-
przygotowanie do egzaminu	40
udział w egzaminie	1
przygotowanie do zaliczenia	15
samodzielna lektura	15
SUMA GODZIN	175
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	7

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	-----
zasady i formy odbywania praktyk	-----

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lech Dubel, <i>Historia doktryn politycznych i prawnych do schyłku XX wieku</i>, Warszawa 2012. - <i>Historia idei politycznych. Wybór tekstów</i>, wyb. i oprac. Stanisław Filipowicz i in., Warszawa 2012. - Marcin Król, <i>Historia myśli politycznej. Od Machiavellego po czasy współczesne</i>, Gdańsk 2001. - Henryk Olszewski, Maria Zmierczak, <i>Historia doktryn politycznych i prawnych</i>, Poznań [b.r.w.]. - Andrzej Sylwestrzak, <i>Historia doktryn politycznych i prawnych</i>, Warszawa 2013.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jan Baszkiewicz, <i>Powszechna historia ustrojów państwowych</i>, Gdańsk 1998. - Stanisław Filipowicz, <i>Historia myśli polityczno-prawnej</i>, Gdańsk 2007. - <i>Historia doktryn politycznych i prawnych do początku XX wieku. Materiały źródłowe</i>, wyb. i oprac. Lech Dubel, Jarosław Kostrubiec, Grzegorz Ławnikowicz, Małgorzata Łuszczyńska, Wojciech Więclaw, Lublin 2003. - <i>Historia doktryn politycznych XIX i XX wiek</i>, red. K. Chojnicka, W. Kozub-Ciembroniewicz, Kraków 2000. - <i>Historia doktryn politycznych i prawnych. Wybór źródeł</i>, red. B. Szlachta, Sopot 1997. - <i>Historia idei politycznych. Wybór tekstów</i>, oprac. S. Filipowicz, A. Mielczarek, K. Pieliński, M. Tański, T. I-II, Warszawa 2000. - Hubert Izdebski, <i>Historia myśli politycznej i prawnej</i>, Warszawa 2007. - Janusz Justyński, <i>Historia doktryn polityczno-prawnych</i>, Toruń 2000. - <i>Leksykon myślicieli politycznych i prawnych</i>, red. E. Kundera, M. Maciejewski, Warszawa 2004. - Henryk Olszewski, <i>Słownik twórców idei</i>, Poznań 1998. - <i>Słownik historii doktryn politycznych</i>, red. nauk. M. Jaskólski, t. 1 (A-C), t. 2 (D-H), t. 3 (I-Ł), t. 4 (M-Q), Warszawa 1997, 1999, 2007, 2009. - Michał Szczaniecki, <i>Powszechna historia państwa i prawa</i>, Warszawa 1978.